

การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์การผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้าง พลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ Development of Instruction Base on Activities of Campaign Create Good Citizen Thailand

สิงห์ สิงห์ขจร*

*สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*Corresponding author. E-mail: singhbsru@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ และเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่กับวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาในรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาในรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การที่ได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ในโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ โดยใช้วิธีคัดเลือกด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ การวิเคราะห์ข้อมูลมีการเลือกใช้สถิติดังต่อไปนี้ สถิติพื้นฐาน การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าความแปรปรวนของคะแนน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ

ประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ ได้ฝึกปฏิบัติตามหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและขับเคลื่อนงานพัฒนาด้วยความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชน เพิ่มเติมจากเนื้อหาของรายวิชา ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ และการศึกษาผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่กับการอบรมมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีคะแนนการประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรม ค่าเฉลี่ย 4.57 อยู่ในระดับดี – ดีมาก, มีคะแนนการประเมินด้านความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับดี – ดีมาก, มีคะแนนการประเมินด้านทักษะปัญญา ค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับดี – ดีมาก, มีคะแนนการประเมินด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับดี – ดีมาก, มีคะแนนการประเมินด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าเฉลี่ย 4.14 อยู่ในระดับดี

Keywords: การพัฒนาการเรียนการสอน รายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ โครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่

Abstract

The objectives of this research were 1) development of teaching base on activities of campaign create good citizen Thailand and 2) learning outcomes base on activities of campaign create good citizen Thailand and the corporate social responsibility course. This research study was an experimental research whose populations were 70 students of the Corporate Social Responsibility (CSR) Course at Bansomdejchaopraya Rajabhat University, 1st semester, academic year 2014. 20 students who had been granted by Thai Health Promotion Foundation (ThaiHealth) in campaign create good citizen Thailand were selected as the experimental group. The data was analyzed using descriptive statistics, mean, and the standard deviation. The means of effects of instruction based on campaign create good citizen Thailand

according to the national framework for higher education were derived from the Corporate Social Responsibility (CSR) Course indicated in Bachelor of Communication Arts (Public Relations and Corporate Communication) Bansomdejchaophaya Rajabhat University. In terms of developing an instructional model, the researcher applied the Royal Initiative of His Majesty: Understand, Achieve and Develop. Therefore, the Research findings revealed that 1) the developed instruction based on campaign create good citizen Thailand arranged through the Corporate Social Responsibility (CSR) Course could enhance student achievement and increase public involvement of the selected community and 2) the effects of instruction based on campaign create good citizen Thailand according to the national framework for higher education were: a) Ethics were good - very good at 4.57 average rating, b) Knowledge, Cognitive Skills and Responsibility and Interpersonal Skills were good – very good at 4.52 average rating and c) Information technology and numerical analysis Skills were good at s 4.14 average rating.

Keywords: Development, Learning, Teaching, Campaign Create Good Citizen Thailand

บทนำ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ ลักษณะของ หลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ การเปิดโอกาสในเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิภาพการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผล

ซึ่งตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิมีทั้งหมด 5 ด้าน ด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีคุณธรรมจริยธรรม ชื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความเสียสละและ

มีจิตสำนึกสาธารณะ ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา มีความสามารถในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการจัดการความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ด้านทักษะปัญญา มีความสามารถวิเคราะห์อธิบายทางภาษา วรรณกรรม วัฒนธรรม โดยใช้พลวัตแนวคิดทางด้านภาษาวรรณกรรม และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์เชื่อมโยงความรู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้าได้ และมีความสามารถในการคิดเชิงสนับสนุนโต้แย้งอย่างมีเหตุผลรองรับ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความสามัคคีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถในการบริหารจัดการและมีภาวะผู้นำมีความสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมีปฏิสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะในการใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลและต่อหน้าชุมชนได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวเลขเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และมีความรู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร

การสนับสนุนนักศึกษาใน โครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ (Active Citizen Project) มีเป้าหมายหลักเพื่อกระตุ้นและปลูกให้สังคมเกิดความตื่นตัว เห็นโอกาส และเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการสร้างพลเมืองเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคมไทยให้มีสุขภาวะที่ขึ้นนั้น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สสส. จึงได้ดำเนินการแสวงหาความร่วมมือ และแสวงหาภาคีหลักที่มีความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์การทำงานพัฒนากับกลุ่มเยาวชนในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนเป็นภาคีที่มีเครือข่ายพื้นที่ในระดับภูมิภาค เพื่อให้เป็นแกนขับเคลื่อนงานกับกลุ่มเป้าหมายในระดับภูมิภาคตามยุทธศาสตร์ของโครงการในการแสวงหาความร่วมมือนี้ สสส. ได้เล็งเห็นบทบาท และความสำคัญของเครือข่ายหลัก คือ โครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งมีทุนการทำงานกับพื้นที่ต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง รวมทั้งมีความพร้อมด้านกำลังคนในการพัฒนางานตามยุทธศาสตร์ของโครงการ จึงเป็นที่มาของการพัฒนาข้อตกลงการดำเนินงานพัฒนาและบริหารโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ร่วมกับโครงการปิดทองหลังพระ ภายใต้โครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ ร่วมกับภาคีโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จังหวัดน่าน

หลักการพัฒนามตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา การเข้าใจ คือการสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการศึกษา ข้อมูลทุกมิติของชุมชน ค้นหารากของปัญหาและรวบรวมองค์ความรู้ของโครงการพระราชดำริทั่วประเทศ โดยการศึกษาและสำรวจข้อมูลที่เป็นจริงของชุมชนทุกด้าน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลทั้งทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่กระบวนการเข้าถึงต่อไป ข้อมูลด้านกายภาพ พื้นที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน การใช้ที่ดิน แหล่งน้ำ ประเพณีป่า และพันธุ์ไม้ ป่า ข้อมูลประชากร สังคม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ รายได้ รายจ่าย และหนี้สิน ความต้องการของชุมชน ในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาชุมชน การเข้าถึง คือ การสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วม โดยสื่อสารสร้างความเข้าใจและความมั่นใจกับชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด โดยการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนเข้าใจมาสรุป ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา คัดเลือกปัญหาตามความต้องการของชุมชนที่จะพัฒนาหรือแก้ไข หาแนวทางดำเนินงาน และจัดทำเป็นแผนพัฒนาของชุมชน การพัฒนา คือ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน ให้คำปรึกษา การออกแบบหลักสูตร ขั้นตอนในการพัฒนา การศึกษาชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติของประชาชนในชุมชนโดยเน้น การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งการให้คำแนะนำ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและติดตาม การประเมินผล โดยดำเนินการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหามาจากแผนพัฒนาชุมชน ตามหลัก การพัฒนามตามแนวพระราชดำริ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และขับเคลื่อนงานพัฒนาด้วยความต้องการที่แท้จริงของคนในชุมชน จะทำให้ชุมชนมี ความเป็นเจ้าของและนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาในที่สุด นำไปสู่การพัฒนา อย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR) เป็นประเด็นสำคัญที่ทั่วโลกกำลังให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กร ด้วยเล็งเห็น ว่า การดำเนินกิจการขององค์กรที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญ ไม่ใช่เพียงเพื่อสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร เพื่อหวังผล ทางการตลาด หรือเพื่อใช้แก้ไขปัญหาทางธุรกิจ ให้ได้รับการยอมรับจากสังคม แต่ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในปัจจุบันกำลัง ทวีความสำคัญเพื่อพัฒนาการดำเนินให้มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และเพิ่มความ สามารถในการแข่งขัน การพัฒนาซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กร การดำเนินกิจกรรม

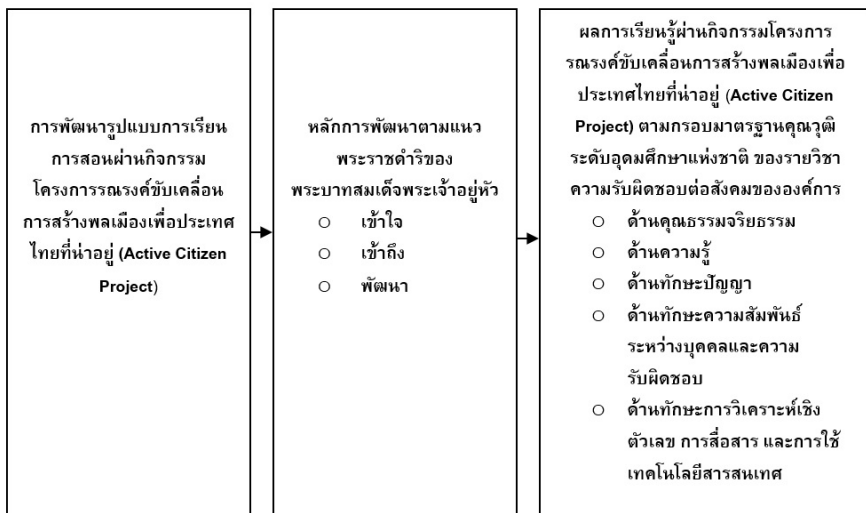
ภายในและภายนอกองค์กร ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในองค์กรและในระดับใกล้ และไกล ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research: CAR) เป็นวัตรกรรมการวิจัย เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาในชั้นเรียนตามรูปแบบของการวิจัย ปฏิบัติการ (Action Research) ด้วยแบบจำลองคุณภาพ (Quality Model) ที่เรียกว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแบบจำลองคุณภาพนั้น ได้นำแนวคิดของการปรับปรุง คุณภาพอย่างต่อเนื่อง P-D-C-A กิจกรรมกลุ่มคุณภาพ 7 QC Circle เครื่องมือคุณภาพ 7 QC Tools และ 7 QC story มาใช้ขยายแนวคิดของการวิจัยปฏิบัติการ P-A-O-R และนำแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนจริง การพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้การปฏิบัติจริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาวิจัย การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ (Active Citizen Project)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมือง เพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่กับวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ และเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ กับวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล และผลการวิจัย โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางและการบรรยาย

ประชากร ในเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาในรายวิชา ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 70 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาในรายวิชา ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 70 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาในรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ ที่ได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ในโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ โดยใช้วิธีคัดเลือกด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 20 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ การวิเคราะห์ข้อมูลมีการเลือกใช้สถิติดังต่อไปนี้ สถิติพื้นฐาน การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าความแปรปรวนของคะแนน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่กับการรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบบทดสอบ เป็นการนำวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มากำหนดน้ำหนักพฤติกรรมย่อยที่จะแบบทดสอบ เพื่อวัดผลการเรียนรู้จากวิชาดังกล่าว โดยแบบทดสอบนั้นจะมีอยู่ 5 แบบทดสอบ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนั้นด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

โดยได้นำเอาแบบทดสอบ ทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาที่เคยผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ จำนวน 10 คน เพื่อวัดผลการเรียนรู้และการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและทดสอบค่าความแปรปรวน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะนำแบบทดสอบที่ผ่านการทดสอบและแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัย ได้ดำเนินการทดสอบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ ที่ได้รับทุนจาก

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) ในโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ โดยใช้วิธีคัดเลือกด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 20 คน ในระหว่างวันที่ 1 - 10 สิงหาคม 2558 แล้วนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ทางสถิติ

ผลการวิจัย

การศึกษาผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ หลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ มีความรับผิดชอบหลัก Primary Responsibility ความรับผิดชอบรอง Secondary Responsibility และไม่มีการกำหนดความรับผิดชอบ ในผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูต่องานที่มีพระคุณ มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความเสียสละและมีจิตสำนึกสาธารณะ ด้านความรู้ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา มีความสามารถในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการจัดการความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ด้านทักษะปัญญา มีความสามารถวิเคราะห์อธิบายทางภาษาวรรณกรรม วัฒนธรรม โดยใช้พลวัตแนวคิด ทางด้านภาษาวรรณกรรม และศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์เชื่อมโยงความรู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้าได้ มีความสามารถในการคิดเชิงสนับสนุนโต้แย้งอย่างมีเหตุผลรองรับ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความสามัคคีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถในการบริหารจัดการและมีภาวะผู้นำ มีความสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมีปฏิสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะในการใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลและต่อหน้าชุมชนได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวเลขเพื่อใช้ในการตัดสินใจ มีความรู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ กับผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่

ด้านคุณธรรมจริยธรรม		
	การกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ	ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่
มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	ความรับผิดชอบหลัก	4.52
มีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ	ความรับผิดชอบหลัก	4.52
มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	ความรับผิดชอบรอง	4.71
มีความเสียสละและมีจิตสำนึกสาธารณะ	ความรับผิดชอบหลัก	4.76

จากตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ อันดับแรกคือความรับผิดชอบเรื่องมีความเสียสละและมีจิตสำนึกสาธารณะอยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.76 อันดับสองคือความรับผิดชอบเรื่องมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมอยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.71 อันดับที่สามและอันดับที่สี่เท่ากันคือความรับผิดชอบหลักเรื่องมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และมีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณอยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.52

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบด้านความรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ กับผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม โครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่

ด้านความรู้		
	การกระจายความรับผิดชอบผลการ เรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความ รับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ	ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม โครงการณรงค์ขับเคลื่อนการ สร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทย ที่น่าอยู่
มีความรู้ความเข้าใจใน เนื้อหาวิชา	ความรับผิดชอบหลัก	4.38
มีความสามารถในการ แสวงหาความรู้และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง	ความรับผิดชอบหลัก	4.28
มีความสามารถในการ จัดการความรู้ให้เป็น หมวดหมู่	ความรับผิดชอบหลัก	4.42
มีความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ความรู้ใน สถานการณ์จริง	ความรับผิดชอบหลัก	4.42

จากตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ อันดับหนึ่งและอันดับสองเท่ากัน คือ ความรับผิดชอบหลักเรื่องมีความสามารถในการจัดการความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ และ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.42 อันดับสามคือความรับผิดชอบหลักเรื่องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.38 และอันดับที่สี่คือความรับผิดชอบหลักเรื่องมีความสามารถในการแสวงหา ความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.28

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบด้านทักษะปัญญาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ กับผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม
โครงการณรงค์ชัยเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่

ด้านทักษะปัญญา		
	การกระจายความรับผิดชอบผลการ เรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความ รับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ	ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม โครงการณรงค์ชัยเคลื่อน การสร้างพลเมืองเพื่อ ประเทศไทยที่น่าอยู่
มีความสามารถวิเคราะห์ อธิบายทางภาษา วรรณกรรม วัฒนธรรม โดยใช้พลวัต แนวคิด ทางด้านภาษา วรรณกรรม และศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ความรับผิดชอบหลัก	4.23
มีความสามารถในการสร้าง มโนทัศน์เชื่อมโยงความรู้ที่ได้ ศึกษาค้นคว้าได้	ความรับผิดชอบรอง	4.33
มีความสามารถในการคิดเชิง สนับสนุนโต้แย้งอย่างมี เหตุผลรองรับ	ความรับผิดชอบหลัก	4.28

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ อันดับหนึ่งคือความรับผิดชอบเรื่อง
มีความสามารถในการสร้างมโนทัศน์เชื่อมโยงความรู้ที่ได้ศึกษาค้นคว้าได้ อยู่ในระดับดี
ค่าเฉลี่ย 4.33 อันดับสองคือความรับผิดชอบหลักเรื่องมีความสามารถในการคิดเชิงสนับสนุน
โต้แย้งอย่างมีเหตุผลรองรับ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.28 และอันดับสามคือความรับผิดชอบ
หลักเรื่องมีความสามารถวิเคราะห์หรืออธิบายทางภาษา วรรณกรรม วัฒนธรรม โดยใช้พลวัต
แนวคิด ทางด้านภาษาวรรณกรรม และศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.23

ตารางที่ 4 ตารางเปรียบเทียบด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์การ กับผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อ ประเทศไทยที่น่าอยู่

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
	การกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ	ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่
มีความสามัคคีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	ความรับผิดชอบรอง	4.57
มีความสามารถในการบริหารจัดการและมีภาวะผู้นำ	ความรับผิดชอบรอง	4.33
มีความสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมีปฏิสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	ความรับผิดชอบหลัก	4.52
มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม	-	4.57

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ อันดับหนึ่งและอันดับสองเท่ากันคือ ความรับผิดชอบเรื่องมีความสามัคคีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และไม่เน้น ความรับผิดชอบ เรื่องมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม อยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.57 อันดับสามคือความรับผิดชอบหลักเรื่องมีความสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมีปฏิสัมพันธ์และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.52 และอันดับที่สี่คือความรับผิดชอบเรื่องมีความสามารถในการบริหารจัดการและมีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.33

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	การกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ	ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่
มีทักษะในการใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลและต่อหน้าชุมชนได้เป็นอย่างดี	ความรับผิดชอบรอง	4.14
มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	4.19
มีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวเลขเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	ความรับผิดชอบรอง	4.14
มีความรู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร	ความรับผิดชอบหลัก	4.38

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ อันดับหนึ่งคือความรับผิดชอบหลัก เรื่องมีความรู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.38 อันดับสองคือไม่เน้นความรับผิดชอบเรื่องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.19 และอันดับที่สามและอันดับที่สี่เท่ากันคือความรับผิดชอบเรื่องมีทักษะในการใช้ภาษาในการสื่อสารระหว่างบุคคลและต่อหน้าชุมชนได้เป็นอย่างดี และมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวเลขเพื่อใช้ในการตัดสินใจ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.14

ผลการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ ตามหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ

ประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์การ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งในแต่ละด้านมีผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.57 ด้านความรู้ อยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.52 ด้านทักษะปัญญา อยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.52 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดี – ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.52 และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.14 การกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ มีความรับผิดชอบหลัก ความรับผิดชอบรอง และไม่มีการกำหนดความรับผิดชอบ ซึ่งระดับคะแนนเฉลี่ยผลผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านสามารถอยู่ในระดับความรับผิดชอบหลัก สูงกว่าการกำหนดการกระจายความรับผิดชอบผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้หมวดวิชาเฉพาะของรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้คือ

1. เสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ เพิ่มมากขึ้น
2. เสนอให้ทำการศึกษาวิจัย การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ ในการเปรียบเทียบการเรียนรู้ของรายวิชาทฤษฎีและรายวิชาปฏิบัติ
3. เสนอให้ทำการศึกษาวิจัย การพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่ ในการเปรียบเทียบการเรียนรู้โดยประเมินผลจากชาวบ้านในชุมชนที่นักศึกษาเข้าไปทำกิจกรรม
4. เสนอให้ทำการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์จากการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การผ่านกิจกรรมโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนการสร้างพลเมืองเพื่อประเทศไทยที่น่าอยู่

เอกสารอ้างอิง

เครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐกิจและภาคประชาสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน .(2553).

พลังการมีส่วนร่วมและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://www.inetfoundation.or.th/ngobiz/csr>.

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ. (2549). **การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน:จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย.** สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร

พิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2555). CSR กับการพัฒนาที่ยั่งยืน. **วารสารเศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมาธิราช**, 6(2)

นิภา วิริยะพิพัฒน์. (2552). ก้าวทันกระแส CSR: ความพร้อมสู่มาตรฐาน ISO 26000 . **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย**, 29(3)

รพีพรรณ วงศ์ประเสริฐ. (2552). ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ. **BU Academic Review**, 8(2), 85-94

วิโพธิ์ วัฒนนิมิตกุล. (2559). รูปแบบพี่เลี้ยงวิชาการ เพื่อส่งเสริมศักยภาพทางวิชาการ 267 สำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. **ครุศาสตร์สาร**, 12(1), 267-294

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย . (2553). **แนวทางการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม.**

สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล. สำนักงาน ก.พ.. กรุงเทพมหานคร.

สถาบันคีนันแห่งเอเชีย. (2550). **การศึกษาความพร้อมขององค์กรและหน่วยงานในประเทศไทยเพื่อรองรับการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม.**กรุงเทพมหานคร

สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน. (2556). **ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ. (2554).

รายงานประจำปี 2553 มูลนิธิปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริ.

กรุงเทพมหานคร

สถาบันไทยพัฒน์. (2551). **ทำความเข้าใจความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรให้สำเร็จด้วยวิธีใด.**

[ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://csr-faq.blogspot.com/2006/02/blog-post.html>

สถาบันไทยพัฒน์ . (2557). **จับตา 6 เทรนด์ CSR ปี 2557.** [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://www.thaicr.com/2014/02/6-csr-2557.html>.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
ของประเทศไทย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2556). **ความรับผิดชอบ
ต่อสังคมของธุรกิจ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก [http://www.sec.or.th/TH/
RaisingFunds/EquityDebt/Pages/link-Laws_Regulations/CSR.aspx](http://www.sec.or.th/TH/RaisingFunds/EquityDebt/Pages/link-Laws_Regulations/CSR.aspx).
- สำนักประสานการปฏิบัติงานสนองพระราชดำริและกิจการพิเศษ. (2555). **หลักการพัฒนา
ตามแนวพระราชดำริ คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นบันได ๓ ขั้นสู่ความสำเร็จ**.
[ออนไลน์]. เข้าถึงจาก [http://www.treconwebsite.com/
royalprojects/index.php?option=com_content&view=article&id=102](http://www.treconwebsite.com/royalprojects/index.php?option=com_content&view=article&id=102).
- สิงห์ สิงห์ขจร. (2557). การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เครือข่ายสังคม.
**วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม (Electronic Journal of
Open and Distance Innovative Learning: e-JODIL)**
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2(2)
- _____. (2558). แนวทางพระราชดำริ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กับความรับผิดชอบต่อ
สังคมขององค์กร. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม
(Electronic Journal of Open and Distance Innovative Learning: e-JODIL)**
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 5(2)
- อัศวิน จินตกานนท์. (2552). **เข้าใจ CSR สร้างสรรค์ พัฒนา อย่างมีจริยธรรม**.
บริษัท ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด. กรุงเทพมหานคร
- Bussey C.. (2011). **Brilliant PR : create a PR sensation, whatever your budget,
whatever your business**. Pearson Education Inc.London England.
- Carroll, A. B. .(1999). Corporate social responsibility, **Business & Society**, 38(3) :
268–295.
- Darrell C. Hayes, Jerry A. Hendrix , Pallavi D. Kumar. (2013). **Public Relation Cases**.
Wadsworth Cengage Learning. USA.
- Fred N. Kerlinger, Howard B. Lee .(2000). **Foundations of Behavioral Research**.
Wadsworth Cengage Learning. USA.
- Katherine Miller .(2012). **Organization Communication Approaches and Processes**.
Wadsworth Cengage Learning. USA.

Mahoney, L. S., & Thorne, L. .(2005). Corporate social responsibility and long-term compensation:Evidence from Canada, **Journal of Business Ethics**, 57(3), 241–263.

Singh Singkhajorn. (2013). Development of Teach by Social Networks. **Proceedings of The Inaugural Asian Conference on Society, Education & Technology (ACSET 2013)**.

Philip Kotler and Nancy Lee. (2005). **Corporate Social Responsibility**.
John Wiley & Sons Inc.,Hoboken,New Jersey USA.